

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Skálázható valósídejű webalkalmazások osztott rendszerekben

Egyetemi tanév: 2025-2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2. Kar	Matematika és Informatika
1.3. Intézet	Magyar Matematika és Informatika
1.4. Szakterület	Informatika
1.5. Képzési szint	Mesterképzés
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Vállalati szoftvertervezés és -fejlesztés
1.7. Képzési forma	nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Skálázható valósídejű webalkalmazások osztott rendszerekben	A tantárgy kódja	MMM8068				
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Sulyok Csaba, egyetemi adjunktus						
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Sulyok Csaba, egyetemi adjunktus						
2.4. Tanulmányi év	2	2.5. Félév	3	2.6. Értékelés módja	V	2.7. Tantárgy típusa	alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összórászám	56	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					42
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					34
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					66
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					-
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					-
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összórászama					144
3.8. A félév összórászama					200
3.9. Kreditszám					8

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	Haladó programozási módszerekWebprogramozás, HálózatokSoftware Engineering
4.2. Kompetenciabeli	Webprogramozás középszintű ismeretiFejlesztői környezetek ismerete

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Videoprojektorral felszerelt előadóteremMegbízható hálózati csatlakozási lehetőség
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	Számítógépekkel és megbízható vezeték nélküli hálózattal felszerelt szeminárium teremÁramellátási lehetőség hordozható számítógépeknek

6.. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

Szakmai/kulcs-kompetenciák	• C1.1. Programozási paradigmák és nyelvspecifikus mechanizmusok kielégítő leírása, valamint a szemantikai és szintaktikai közötti különbségek azonosítása. • C1.3. Forráskód megfelelő szintű készítése és komponensek unit-tesztelése egy ismert programnyelven, adott feladatspecifikáció alapján. • C2.1. A szoftverrendszerek megfelelő fejlesztési módszereinek beazonosítása • C6.4. Teljesítmény mérése válaszdíők és felhasznált erőforrások alapján; elérési jogosultságok meghatározása. • C6.5. Számítógépes hálózati projektek készítése
Transzverzális kompetenciák	• CT1 A szervezett és hatékony munka szabályainak, a didaktikai-tudományos területhez való felelősségteljes hozzáállás alkalmazása a saját potenciál kreatív értékesítéséhez, a szakmai etika alapelveinek és normáinak tiszteletben tartásával • CT2 Interdiszciplináris csoportban szervezett tevékenységek hatékony lebonyolítása és az interperszonális kommunikáció, a különféle csoportokhoz való viszony és együttműködés empátiikus képességének fejlesztése • CT3 Hatékony módszerek és technikák használata tanulásra, információszerzésre, kutatásra és a tudásszerzési kapacitások fejlesztésére, egy dinamikus társadalom igényeinek való megfelelésre, román és egy nemzetközi nyelven történő kommunikációra

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• Valós idejű webalkalmazások létrehozása • Állapot-mentesség kialakítása • Skálázhatóság tisztázása, felmérése és elérése osztott rendszerekben
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• Ipari standard dinamikus frontend fejlesztése: aszinkron kommunikáció, AJAX, fetch API • Ipari standard dinamikus backend fejlesztése: RESTful elveknek való megfelelés • Kétirányú kommunikáció megvalósítása különböző technológiákkal: SSE, WebSocket • Message queue rendszerek használata valós idejű kommunikáció és skálázhatóság megvalósításáért • Valós idejű adatfolyamok (bináris és multimédia) hálózati átvitele

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. hét: Ismétlés • Webprogramozási alapok: HTTP, JavaScript, ECMAScript • Dinamikus backend technológiák: node.js, Express	Előadás, magyarázat, példák	
2-3. hét: Full-stack single page webalkalmazások • Aszinkron kérések & AJAX, fetch API • TypeScript & React	Előadás, magyarázat, példák	
4-5. hét: Egyirányú szerveroldali architektúrák • REST elvek • Összehasonlítás GraphQL és gRPC-vel	Előadás, magyarázat, példák	
6-8. hét: Valós idejű kétirányú kommunikáció • Server-Sent Events (SSE)	Előadás, magyarázat, példák	

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

• A WebSocket protokoll, HTTP Upgrade mechanizmus • WebSockets szerveroldali fogadása • Legacy rendszerek: socket.io		
9-11. hét: Message broker: queue és pub/sub rendszerek • A consumer/producer, valamint publish/subscribe tervezési minták • Üzenetküldési protokollok: AMQP, STOMP • Message broker rendszerek: RabbitMQ	Előadás, magyarázat, példák	
12. hét: Valós idejű adatfolyamok • HTML5 multimédia támogatás: MediaStream, MediaRecorder • Hang- és képanyag streamelése WebSocketon keresztül • WebRTC: peer-to-peer hang- és kép streamelés	Előadás, magyarázat, példák	
13-14. hét: Ismétlés, diák projektbemutatók	Beszélgetés	
Könyvészet 1. Patrick Mulder, Kelsey Breseman. <i>Node.js for Embedded Systems: Using Web Technologies to Build Connected Devices</i>, O'Reilly, 2017. 2. Fernando Doglio. <i>Pro REST API Development with Node.js</i>. APress, 2015. 3. Vanessa Wang, Frank Salim, Peter Moskovits. <i>The Definitive Guide to HTML5 WebSocket</i>. APress, 2013. 4. Rohit Rai. <i>Socket.IO Real-Time Web Application Development</i>. Packt Publishing, 2013. 5. Alvaro Videla, Jason J. W. Williams. <i>RabbitMQ in Action: Distributed Messaging for Everyone</i>. Manning, 2012. 6. Salvatore Loreto, Simon Pietro Romano. <i>Real-Time Communication with WebRTC: Peer-to-Peer in the Browser</i>. O'Reilly Media, 2014.		
8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. hét: projektekkel és a félév struktúrájával kapcsolatos megbeszélés 2-5. hét: RESTful alkalmazás kialakítása 6-8. hét: Message broker és valós idejű kommunikáció beépítése 9-12. hét: A projekt fejlesztése 13-14. hét: Projektbemutatók, értékelés, visszajelzés	Példaprogramok tanulmányozása, laborfeladatok és projektbemutatók értékelése	
Könyvészet 1. W3Schools Online Web Tutorials: https://www.w3schools.com/ 2. MDN Web Docs: https://developer.mozilla.org/ 3. Getting started with RabbitMQ: https://www.rabbitmq.com/getstarted.html 4. Getting started with WebRTC: https://webrtc.org/getting-started/overview		

9. A tantárgy tartalmának összhangba hozása az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásaival.

• A tantárgy tematikája nagy átfedést mutat az egyetemi oktatásban a fontosabb egyetemeken oktatott hasonló tematikájú tantárgyak tartalmával. • A tananyagok kidolgozása a nemzetközileg legelismertebb szerzők munkái alapján történt, az ajánlott könyvészet szintén a terület legrelevánsabb munkái alapján van összeállítva. • A tantárgy keretein belül oktatott témák szükségesek a szoftverfejlesztői iparban történő elhelyezkedéshez, a cégek elvárják az ilyen jellegű ismereteket.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A kurzusokon bemutatott elméleti ismeretek megfelelő elsajátítása	Félévközi bemutató (B)	40%
10.5 Szeminárium / Labor	A tanult elméleti ismeretek megfelelő gyakorlatba helyezése	Projektbemutató (P)	60%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			

Az átmenő jegy feltételei:

- A félévközi bemutató (B) eredménye minimum 50%.
- A projektbemutató (P) eredménye minimum 50%.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

Nem alkalmazható.

Kitöltés időpontja:
2025. április 29

Előadás felelőse:
Dr. Sulyok Csaba, egyetemi adjunktus

Szeminárium felelőse:
Dr. Sulyok Csaba, egyetemi adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

.....

Intézetigazgató:
Dr. András Szilárd Károly, egyetemi docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.